

"балканско-космополитен" персонаж (евреи, арменци), или българи от балканско-космополитен тип (тютюневият експерт, "арбитер елегантиарум"-ът в романа Костов е роден и детството му е преминало в Солун, а комунистическият "експерт" Павел Морев е прекарал голяма част от живота си в чужбина). И Костов, и Морев обаче не са "чужденци", те са просто нов, още неусвоен или недостатъчно усвоен от българската литература социален типаж от националния живот в епохата на неговата глобализация.

Но вече главните герои на романа – Ирина и Борис – са типично български герои. И двамата са деца на българската провинция, родени са и формирани в патриархални провинциални семейства, идат – ако не от най-мизерстващите социални низини, то поне от социални среди под вечния гнет на бедността, от дребнобуржоазната интелигенция и низшето чиновничество. Но и не е случайно това, че – макар и най-типично български образи – те не изглеждат на критиката съвсем български, защото не са "българи от старо време", а съвсем нов български социален типаж, още неусвоен от литературата. (Тези "българи от старо време", кой знае защо, ще бъдат и в ново време любим, и на писатели, и на критика, емблематичен персонаж на "българското", например в творчеството на Николай Хайтов, макар че "коренотърсаческата" вълна от 60-те години има и съвсем други и модерни концептуални художествени търсения, в "Мацакурци" на Асен Христофоров, "Корените" на Васил Попов, "Жените на Варшава" на Георги Марков и "Дървото на греха" на Дико Фучеджиев, например.)

Макар да наричам жанровата формация от времето на романа подем през 50-те години "епически роман", "Тютюн" е доста отдалечен не само от "епоса", но и от традиционния роман на XIX век, ако приемем, че основен модел на този традиционен роман е "обективното" разказване от Флоберов тип, при който животът като че сам се разказва.

За разлика от "Иван Кондарев", който до голяма степен въплъщава това обективно-епическо разказване, наративната структура на "Тютюн" – макар и да съхранява традиционното повествование в 3 л., ед. ч., "той"-разказването – е силно субек-